

ПОРІВНЯННЯ ОФШОРІВ ТА НИЗЬКОПОДАТКОВИХ ЮРИСДИКЦІЙ: ПОДАТКОВИЙ АСПЕКТ

© І.С. Комар, 2014

Вже багато років у всьому світі найпопулярнішим способом мінімізувати податки є здійснення експортно-імпорتنних операцій з контрагентами в офшорних зонах (юрисдикціях). Але у зв'язку з тим, що ці юрисдикції перебувають під жорстким контролем міжнародних організацій OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) та FATF (Financial Action Task Force on Money Laundering), а також в середині кожної країни окремо, в Україні розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2011 р. N 143-р «Про перелік офшорних зон». Підприємства, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність все частіше починають замінювати офшорні юрисдикції на низькоподаткові.

Таблиця №1.

Структура торгівельного обороту України з низькоподатковими юрисдикціями у 2013р. [1]

Країна	Експорт		Імпорт		Сальдо
	тис.дол США	у % до 2012р.	тис.дол США	у % до 2012р.	
Кіпр	161554,9	96,1	70320,8	88,4	91234,1
Болгарія	591262,5	104,0	300944,5	107,3	290318,0
Швейцарія	223010,5	150,0	905783,1	118,5	-682772,6
Ірландія	120847,1	159,1	191487,2	125,5	-70640,1

Низькоподаткові юрисдикції – юрисдикція, законодавство якої не передбачає звільнення від податків, але при виконанні певних умов компаніям надаються певні пільги. Зареєстровані компанії є резидентами в країні реєстрації, вони зобов'язані ставати на податковий облік, вести бухгалтерію, подавати звітність та платити місцеві податки. Даний тип юрисдикцій є «прозорим» для банків та партнерів, і може використовувати переваги договорів про уникнення подвійного оподаткування. До таких юрисдикцій належать: Болгарія, Ірландія, Кіпр, Лабуан, Швейцарія, Гонконг.

Низькоподаткові юрисдикції відрізняються від офшорних юрисдикцій за такими ознаками:

- нижчий рівень конфіденційності;
- фінансові втрати компенсуються вищим престижем у світі;
- компанії зареєстровані в цих країнах мають доволі високий авторитет у міжнародній спільноті;
- не розглядаються як офшори, відсутні в «Чорних списках»;
- сплачують податки у заниженому розмірі;
- проходження аудиту та решта бухгалтерської звітності обов'язкові.

Як правило, компанії зареєстровані в низькоподаткових юрисдикціях не ведуть самі повноцінну бізнес діяльність, а виступають посередником між компанією із офшорної і компанією з Європи, чи Росії, України, Білорусі та інших. В якості посередника такі компанії забезпечують дотримання правил трансфертного ціноутворення, транзит товарів, фінансування бізнесу кінцевого одержувача чи всіх учасників той чи іншої корпоративної структури.

Також привабливим у використанні низькоподаткових юрисдикцій при здійсненні експортно-імпорتنних операцій є те, що Податковим кодексом України [2], встановлено такі вимоги про офшорну діяльність:

- згідно з підпунктами 139.1.13 та 139.1.15 пункту 139.1 статті 139 Податкового Кодексу України, а також підпункту 140.1.2 пункту 140.1 статті 140 Податкового Кодексу України, до складу витрат за визначенні оподатковуваного прибутку не включають витрати на придбання у нерезидента з офшорним

статусом консалтингових, маркетингових, рекламних, інжинірингових послуг, а також роялті, виплачене на його користь;

- у пункті 161.2 статті 161 Податкового Кодексу України йдеться про те, що лише 85% витрат на оплату товарів/послуг на користь нерезидентів з офшорним статусом включають до загальних витрат платників податків;

- згідно з підпунктом 153.3.6 пункту 153.3 статті 153 Податкового Кодексу України і пунктом 167.2 статті 167 Податкового Кодексу України, дивіденди, отримані платником податку від компанії нерезидента з офшорним статусом, зараховують до складу доходів і оподатковуються;

Конкретне визначення «низькоподаткові юрисдикції» в законодавстві України відсутнє. Питання щодо контролю операцій з контрагентами у низько податкових юрисдикціях розглядається у Податковому кодексі України ст. 39 «Трансфертне ціноутворення» пп. 39.2.1.2. операції, однією із сторін яких є нерезидент, зареєстрований у державі (на території), в якій ставка податку на прибуток (корпоративний податок) на 5 і більше відсотків нижче, ніж в Україні, або який сплачує податок на прибуток (корпоративний податок) за ставкою на 5 і більше відсотків нижчою, ніж в Україні. Перелік таких держав (територій) затверджується Кабінетом Міністрів України.

Офшорні та низькоподаткові юрисдикції мають багато спільного. Так, у низькоподаткових юрисдикціях є повноцінні податки, необхідність подавати звітність та доступ до банківської таємниці, але по суті вони є ефективними механізмами оптимізації ведення міжнародного бізнесу, завдяки таким перевагам, як двосторонні угоди про запобігання подвійного оподаткування, а також можливість знизити ефективну ставку податку.

1. Державний комітет статистики України: [Електронний ресурс]: офіційний сайт. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/> 2. Податковий кодекс України: [Електронний ресурс]: офіційний сайт. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>